

List ljudstvu v poduk in zabavo.

Izhaja vsak četrtek in velja s poštnino vred in v Mariboru s pošiljanjem na dom za celo leto 2 gld. 50 kr., za pol leta 1 gld. 25 kr., za četr leta 65 kr. — Naročnina se pošilja upravnistvu v tiskarni sv. Cirila, koroške ulice hšt. 5. — Deležniki tiskovnega društva dobivajo list brez posebne naročnine.

Posamezni listi dobé se v tiskarni in pri g. Novak-u na velikem trgu po 5 kr. Rokopisi se ne vračajo, neplačani listi se ne sprejemajo. Za oznanila se plačuje od navadne vrstice, če se natisne enkrat, po 8 kr., dvakrat 12 kr., trikrat 16 kr.

Slov. občinam v posnemanje.

Da se začne starišev skrb za otroke, ki jih dobijo od Boga v varstvo, odgovora polno varstvo, že rano in nikoli prerano, je resnica in taka resnica, da ji ne more in ji tudi nihče ne ugovorja. Prihodnji časi so prihodnji ljudje in le-ti bodo taki, kakor vzrastéjo, kakor si jih vzredimo. Kdor torej želi dobrih prihodnjih časov, mora gledati na to, da pridejo va-nje dobri ljudje: brez tacihi ne bode dobrih časov.

Naša mladina je torej prihodnost naša in njo imamo po takem že pred seboj, v naših otrokih. Se ve, da ne more v tem vsega storiti ena rodbina, ena vas, ena občina, toda vsem skupaj je, če tudi ne vse, vendar veliko jim je mogoče. Nekaj skrbi za vzrejo otrok prevzame pa od starišev ljudska šola na-se in ravno za voljo tega leži v ljudski šoli toliko pomena. Sv. cerkev, država in v obče vsak, ki želi, da bodo prihodnji časi dobri, obrača skrbno svoje oči na-njo in kaj bi ne, saj ljudska šola nadaljuje in dopolnjuje vzrejo otrok, torej dela za prihodnje čase! Oj, naj je le ljudska šola vselej in vsaka dobra, pa nam ni treba, da nas postane strah prihodnjih časov.

Ako je pa ljudska šola tudi čez vse važna za prihodnje čase, toliko ostane pri vsem resnica, da je ljudska šola zavoljo otrok, ne pa narobe, otroci zavoljo ljudske šole. Kakor pa stojé sedaj razmere, nalaga šola preveč starišem in preveč tudi otrokom, starišem stroškov, večkrat nepotrebnih, otrokom pa truda, ki presega njih moči. Pouk trpi na vseh ljudskih šolah, vsaj po postavi kakor v mestih, tako tudi na kmetih, ves božji dan. Za otroke po mestih to ni posebno breme, kajti v šolo imajo malo pot in isto tako tudi iz šole. Druga pa je na kmetih; tu imajo otroci, vsaj njih večina, daleč v šolo, pa tudi iz šole. Ti otroci se vtudijo že na poti v šolo, v šoli so-potem pet ur in prosta ura o poldne kaj jim hasni? Domú h kosilu ne morejo, s seboj pa

si tudi niso Bog zna, kakah slaščic prinesli, njih kosilo je torej v resnici »pri solnci«. Njih veselje tudi ne more biti posebno veliko za pouk, ki še jih čaka dve uri po poldne. In če so ga prestali, gredó res veseli domú, toda daleč je do doma in ali jih čaka toplo, tečno kosilo doma? Največkrat ne in torej si lahko mislimo, da trpijo ti otroci na svojem zdravju škodo. To se tudi že opazuje, gotovo ne na veselje starišev. Iz enacih ozirrov so v svojem času slov. poslanci, gg. Jerman in tov. predlagali v deželnem zboru v Gradci resolucijo, naj deželni odbor sestavi število otrok, ki ne morejo o poldne iz šole domú, ali deželni odbor, liberalen od pet do glave, tega doslej ni storil, pač iz strahú, da bi moral potem predlagati, naj se po ljudskih šolah na kmetih vpelje poldnevno poučevanje. Tega pa Bog ne daj, kajti potem bi ne bilo več toliko stroškov za šolo!

Ker torej deželni odbor ne stori v tem, kar se mu je naložilo, bilo bi prav, ko bi ga občine na to prisilile. Občina v Šentjurji na južni železnici je že začela ter je vložila neposredno na ministerstvo za uk in bogočastje prošnjo, naj se na tamošnjih ljudskih šolah vpelje poldnevno poučevanje vsaj v poletji. Nje prošnja se glasi nekam tako-le: Podpisano predstojništvo stavi ponižno prošnjo, naj visoko e. kr. ministerstvo dovoli, da se poučuje poleti na štirirazredni deški in deklečji šoli vsak dan od 7 $\frac{1}{2}$ ure zjutraj do 1. ure popoldne in v tem času naj preneha prosti dan, četrtek, v tednu. Razlogi za prošnjo so naslednji: 1. Da je v poletji vročina velika po navadi in zato poučevanje jako nepovoljno, je znano. — 2. Resnica je, da je v vročem času poučevanje za učence in učitelje utrudljivo. — 3. Ako se raztegne poučevanje od 7 $\frac{1}{2}$ do enih popoldne ter tudi na četrtek, trpi poučevanje 32 $\frac{1}{2}$ ure, torej še pol ure več, kakor se godi navadno. — 4. Prosti četrtek je izjema in velja le za redke šole. — 5. Lani se je bilo zavoljo prevelike vročine pretrgálo na teh šolah poučevanje za celih štirinajst dnij. To prenehanje pa je imelo marsi-

katero sitnobo. — 6. Vunanji otroci gredó že ob 7^{1/2} zjutrá z doma, kedar se začenna že vročina, vsled tega pridejo razgreti v šolo in iz šole gredó potem ob 3. uri popoldne, torej tudi v vročini. — 7. Otrok pride torej iz šole upehan vsled vročine in truden do cela na dom, ali tu ne najde več sveže hrane. — 8. Nevihte so pri nas po navadi med dvema in štirimi popoldne in tako bi otroci, če gredó ob enih iz šole, njim še ušli.

Človeku ni treba, da vse te uzroke podpiše, vendar pa rad pritegne prošnji občine Šentjurijske in mi želimo po svoji strani, naj slov. občine vložijo enake prošnje do ministerstva. Vsaka občina pa lahko navede za svojo prošnjo tiste uzroke, ki so za-njo najbolj važni in lahko rečemo, da ne bode nobena slov. občina v zadregi za-nje.

Cerkvene zadeve.

Mihael Rakoše, župnik na Bučah.

(Dalje.)

Rajni gospod župnik narodili so se v Toplicah na Kranjskem 30. avgusta l. 1831. Njihovi stariši bili so prav premožni. Oče so bili občespoštovan mož in zato so jih občani tudi za cekmeštra, ali cerkvenega očeta izvolili in postavili.

Prve nauke so dobivali gospod v domači šoli. Ker so pa kazali velike talente za uk, poslali so jih oče najprvo še v ljudsko šolo, potem pa v latinske šole v bližnje Novomesto ali Rudolfovo. Od tod so se podali kot dijak na takozvano filozofijo, sedanji 7. in 8. latinski razred v Ljubljano. In tukaj so latinske šole z dobrim uspehom dovršili.

Ze od mladih nog imeli so veselje do duhovskega stana, in ko so pri podružnični cerkvi svoje rojstne fare g. kaplanu ministrirali ali pri altarju stregli, mislili so šestokrat in v srcu gorečo željo gojili, da bi postali duhovnik in da bi sami radi najsvetejšo daritev novega zakona na altarju opravljali.

Kar so že torej toli težko pričakovali — zdaj je prišel trenotek, da se lahko duhovskemu stanu posvetijo. Toda ljubljansko dnhovno semenišče bilo je polno. Prosili so torej v lavantinski škotiji za sprejem, kjer so radi jih sprejeli.

V bogoslovju so se pa tako dobro učili in tako lepo obnašali, da so jih milostljivi knez in škof Anton Martin Slomšek že v tretjem letu, dne 27. avgusta 1856 v duhovnika posvetili. Oh, kako srečnega so se zdaj čutili! Kar so v mladih letih tako goreče želeli, to se njim je zdaj izpolnilo: sami so najsvetejšo daritev opravljali.

Ko so v Št. Andreju na Koroškem še četrto leto bogoslovja dovršili, bili so l. 1857. in sicer 1. septembra nastavljeni kot drugi kaplan v Trbovljah. Trbovlje so imeli zmirom v lepem spominu. Hvalili so dobro in pa duhovniku iz srca vdano ljudstvo. Tukaj so ostali cela štiri leta, namreč do 1. septembra 1861. Iz Trbovelj so se preselili v Selnico na Dravi, kjer so tri leta službovali namreč do 4. septembra l. 1864. Od tod so bili prestavljeni k Sv. Ani v Frajham. Tukaj pač niso bili dolgo; že 20. decembra še tistega leta dobili so dekret k Sv. Lovrencu na Bizeljsko. Tukaj so službovali do 22. novembra l. 1868. Iz Bizeljskega prišli so za kaplana na Laško, kjer so ostali do 15. sušca 1871. Od so šli za kaplana v Makole, kjer so bili do 1. septembra

1875. Iz Makol so bili poklicani kot provisor na Žusem. Ker se za to faro ni nihče oglasil, ostali so za provisorja do 17. oktobra 1877. V tem času so napravili z dobrim uspehom župnijski izpit, so prosili za Žusem, in so to faro tudi dobili. Kot župnik so služili na Žusemu do 16. septembra 1883.

Dne 1. majnika l. 1883. so vlč. g. Matija Koren, mnogozaslužni župnik na Bučah stopili v pokoj. Gospod Rakoše, ki so začeli po malem na desni nogi bolehati, niso mogli več tako čvrsto po hribih svojih nog predstavljati in so začeli misliti, da se bo treba iz hribov bolj v dolino prestaviti. Prosili so torej za manje težavno pa lepo in prijetno faro pri Sv. Petru na Bučah. Njihova prošnja je bila na veliko žalost Žusemčanov, ki so težko tako vrlega gospoda izgubili, uslišana in 17. septembra l. 1883. so bili kot župnik na Bučah umeščeni. In tukaj so delovali v vinogradu Gospodovem do svoje smrti 13. novembra l. 1891. (Konec prih.)

Podružnica sv. Cirila in Metoda za Trbovlje in okolico

imela je v nedeljo dne 15. vel. travna prvo redno zborovanje v gostilni g. Antona Volavškega. Slovesnost oznanjevala je krasna slovenska trobojnica, katera je plapolala raz hišo g. Volavškega. Vhod in tudi notrajni prostori bili so okusno okrašeni. Ob 1/4 uri bili so že skoraj vsi prostori prostrane gostilne zasedeni, toda vedno še so prihajali zavedni narodnjaki, tako da jih je moralo veliko zunaj pri oknih poslušati zanimive navdušene govore. Posebno so nas prijetno iznenadili vrlo izurjeni pevci iz Zagorja ob Savi, kateri so prav mnogoštevilno prihiteli semkaj pod vodstvom iskrenega narodnjaka staroste »Zagorskega Sokola«, g. Mihalja Medveda. Zborovanje je počastila tudi odlična gospoda iz Hrastnika, Dola, iz Laškega, iz Celja itd. Ob 1/4 uri otvoril je zborovanje začasni prvomestnik preč. g. duh. svetovalec Peter Erjavce. Govoril je izborno, žali Bog, pretiho v veliker pomenu podružnice sv. Cirila in Metoda za Trbovljsko župnijo. Rekel je, da mu ni pri srcu samo dušni blagor župljanov, ampak da ga skrbi posebno še njih narodni razvitek. Že dalje časa je čutil nek trn v svojem notrajnem, kateri je ranjeval njegovo srce, in ta je v versko narodnem oziru sedanja slaba šola. Da bi se temu pomoči v okom prišlo, želel je že dolgo ustanoviti »podružnico sv. Cirila in Metoda za Trbovlje in okolico«. Ta srčna želja se mu je sedaj spolnila. Potem je poročal začasni tajnik č. g. Andrej Keček o stanju mlade podružnice. Naznanil je, da so preteklo leto 25. vinotoka hoteli prenesti sedež zaspale podružnice sv. Cirila in Metoda za »Zidani most in okolico« v Trbovlje. Višja gosposka pa je v tem spoznala vstanovitev nove podružnice ter ni odobrila dotičnega sklepa. Po mnogih zaprekah, potih in troških je c. kr. namestnija v Gradci še le 20. sušca t. l. javila začasnemu namestniku, da nima nič zoper vstanovljenje podružnice sv. Cirila in Metoda za Trbovlje in okolico s sedežem v Trbovljah. Pojasnil je tudi, da še se sedaj ne more govoriti o kakem posebnem delovanju mlade podružnice, ker še se le poraja. Vendar pa je začetek nadepoln. Podružnica šteje že 8 vstanovnikov, 50 letnikov in 44 podpornikov ter je imela 160 fl. 98 kr. dohodkov. (Dalje prih.)

Mašniško posvečenje bode letos v Mariboru dne 21., 23. in 25. julija. Posvečeni bodo iz četrtega leta ti-le gg.: Alojzij Cizerl od Sv. Marka nižje Ptuja, Jakob Črnc s Prihove, Janez Doberšek iz Žusma, Friederik Golob iz Lembaha, Janez Horjak od Sv. Ruperta nad Laškim trgom, Janez Jodel od Sv. Lovrenca na kor. železnici, Jakob Kranje iz Št. Jurija na južni žel., Anton Lanjšič iz Zibike, Fran Lom iz Volinja na Če-

skem, Janez Medvešek iz Sevnice, Jožef Mihalič od Male nedelje, Anton Podvinski iz Pišec, Anton Šebat od Sladke gore, Matija Valpotič iz Ormoža, Valentin Vogrine iz St. Vida nižje Ptuja in Jože Weixel iz Hoč. — Iz tretjega leta gg.: Štefan Belšak iz Zavrč, Peter Štefan iz Byšič na Ceskem in Anton Štrakel od Sv. Petra pri Radgoni.

Gospodarske stvari.

Breskev.

(Spisal M. Levstik.)

Nekateri trdijo, da je mimo grozdja breskev naj-finejši in najboljši sad. Je-li to resnica ali ne, zato se ne bomo ravsali, lahko pa rečemo, da je breskev ljubljanka navadnega človeka, kakor tudi največje gospode. Ob vročih dneh avgusta poseže dela utrujen delavec kaj rad za sočno breskvijo in na gosposkih mizah je ta lepi sad vže od nekdanj priljubljen. Sadjaželna mladina po mestih in trgih pa tudi težko kaj z večjim veseljem vidi, kakor moža s košem dišečih breskev! S poželjivimi pogledi obstopi prodajalca in blagruje tiste, ki imajo krajcar v žepu, da si lahko privoščijo ljubo slaščico. Zavoljo vsestranske priljubljenosti je pač naravno, da se lepe breskve na trgu prav lahko in dobro prodajo. Posebno na shodih in božjih potih se ljudje pogosto kar pipljejo za breskve. Ta sad se pa tudi še drugače da prav dobro porabiti. Še ne čisto zrele lepe breskve kupuje rada gospoda za ukuhanje; ako se pa lepo zrele breskve olupijo in v primerni toplej krušnej peči na malih lesicah posušijo, so potem izvrstne za kuhanje ter prav dobro kuhane suhe češplje pri gostijah nadomestiti zamorejo. V ugodnih letih, kedar breskve tako obrodijo, da se več ne dajo vse prodati, spravijo se lahko v sode, da se porabijo za kuhanje žganja. Ako se v kotel dodenejo tudi stolčena jedrca iz breskovih koščic, dobi breskovec, ki je že sam na sebi izvrstno žganje, še posebno fin duh in okus. Ne mislim zato priporočati breskev, da bi se iz tega sadja enkrat žganje lahko v velikej meri žgalo in pilo, Bog ne daj! Toda pomislimo, par steklenic domačega poštenega žganja pri hiši pride v marsikaterem slučaju prav, posebno tedaj, kadar človeku ni čisto dobro »notri«. Požirek domače slivovke ali breskoveca je tedaj, kakor nalašč in že tudi ni tako velik greh!

Ker more breskev le v toplih krajih na prostem rasti, zato so jej prijazne vinske gorice po spodnjem Štajarju posebno ugodne. Seveda je za trto škodljivo, ako je v vinogradu preveč breskovega drevja, toda tu pa tam, kjer je trs bolj redek, pa bi breskev vendar-le brez škode rasti zamogla, posebno sedaj, ko nam trta od leta do leta bolj hira. Akoravno je breskev gledé zemlje in prostora precej ponižna, akoravno rada in obilno rodi, akoravno ima žalibog čim dalje, tem več prostora za-njo v naših vinogradih, je breskev vsejedno še prava pasterka med našim sadnim drevjem. Nihče se ne potruji, da bi breskev na pripraven prostor vsadil, kolikor takega drevja zraste, zraste tako rekoč po sili. Nikomur ne pride na misel, da bi mlado drevesce cepil, ker le tedaj bode rodilo zanesljivo takošen sad, kakoršnega želimo. Zato so pa tudi v naših krajih breskve večinoma drobne, nezdatne ter vodenega in slabega okusa. Na trgih v Slovenjem Gradei, v Prevaljah, v Pliberci itd., kamor se posebno iz našega, Šoštanjskega okraja obilo tega sadja iznosi in zvozi, vidijo se v časi tako drobne, slabe in oguljene breskve, da bi se skorej ne splačalo, toli malovredno robo tako daleč spravljati

in prodajati. Jugovzhodna Koroška je za sadno trgovino našega okraja preimenitnega pomena. Mi smo si s Korošci skoraj mejaši, a naše sadje je dobre tri tedne poprej zrelo, nego na Koroškem, razven tega lahko zalagamo Korošce s sadjem, koje tam gori celo ne dozori, kakor breskve in kostanj. Deloma to, deloma pa obilne tovarne s svojimi delavci povzročijo, da se naše sadje na Koroškem v velikej meri prodava. Skrbimo torej, da pošljemo le samo lepo in dobro sadje na trg. To pa ravno pri breskvi prav lahko dosežemo. Preden se bode vinograd v drugič okopaval, ozelenelo se bode v njem mnogo mladih breskvic, katerim naj kopači prizanašajo, ako rasejo na pripravnem mestu, koder ni trta pregosta. S tem pa, da pustimo tu pa tam kako breskvico rasti, še nikakor nismo storili dovolj. Skrbeti moramo tudi, da nam bodo drevesca le lepe, debele in zlahtne breskve rodila. To pa zamoremo le s cepljenjem zanesljivo doseči. Ako pustimo letos nekatere mlade breskvice v vinogradu, bodo še to leto toliko zrasle, da jih lahko o sv. Jakobu cepimo na speče oko. Kako se z očesom ali s popkom cepi, to se ne da kar tako hitro popisati; vendar pa je ta način vže toliko razširjen, da se povsod najdejo ljudje, ki to izvrstno cepljenje umejo. S tem, da smo breskvico cepili, zagotovili smo tudi, da nam bode rodila sad, kakoršnega rodi ona breskev, kojej smo vzeli mladiko za cepljenje, saj se najdejo tu pa tam, morebiti pri sosedu, morebiti pri kakem gradu izvrstne breskve; oskrbimo si od teh mladiko in cepimo pridno kreskove ali pa, kar je še boljše, češpljeve in slivove divjake s popkom, ne bode nam žal! Uže v treh letih bodedo imeli lepa rodovitna in zanesljivo zlahtna drevesa. V najnovejšem času so ameriksanske breskve po Evropi močno zaslovele. Posebno hvalijo vrsti »Alexander« in »Annchen«, koje so vže meseca julija na Štajarjem zrele, zelo lepe trdne proti pozebu. Ako so te breskve v resnici tako izvrstne, priporočale bi se ravno za Šoštanjski okraj posebno, ker bi jih ložje tem preje na Koroško pošiljali. Razun tega bodo pa tudi obilni delavci pri premogovih jamah v Šaleškej dolini prav dobri kupci za tako sadje. Vsekako bi bilo dobro, da bi tudi pri nas ameriksanske breskve poskusili, pa tudi druge lepe vrste s cepljenjem pomnoževali, in v par letih bodedo lahko fineje in lepše breskve prodajali, kakor sedaj in to nam gotovo ne bode na škodo.

Sejmovi. Dne 4. junija na Starih sv. gorah in na Slatini. Dne 7. junija v Račah in v Lučanah.

Dopisi.

Od Vojnika. (Raznoterosti.) Na vnebohod Kristusov bilo nas je več v Vojniku. Bili so tudi iz Celja nemški »turnarji«. Kako jih je bilo lepo videti po trgu »marširati« drugiega za drugim, kakor otroke, kateri igro »kostenen most« vodijo. Najlepše pa še je bilo, da so jim bili neki Vojniški nemčurji za — rep. Tinel Tancl, vulgo »Jager«, prvih Stallnerjevih podrepnikov eden se je prè kaj moško nosil. Razlikoval se je od drugih po svojem oblačilu, kakor sraka od vran. Rečeni možicelj je tudi bil tisti, kateri je na sejmu, na kateri je tudi doktor Wagner prišel, pregovarjal ljudi, naj le vsi za nemško šolo glasujejo. Po slovenskem Štajarju, kakor slab denar znani nadzornik ni zasledil več otrok nemških (?) v Vojniku, kakor 10 ali 12. Srečnejši je bil c. kr. glavar. Ta jih je vlovil 60, kakor poročá »Deutsche Wacht« od 26. maja. Kje so teh 60 napravili, ve le tisti, ki razmere pozna. No znano še je vsem, kako na tanko g. dr. Wagner o Slovencev številu po-

roča, od zadnjega manevra, ko so naš presvitli cesar v Celji bili. Pa drugo je vprašanje: Ali ne velja več ljudsko štetje od leta 1890, saj je vendar na tanko popisano, koliko Nemcev šteje Vojnik! Škoda, da se pri ljudskem štetju tudi nemčurji posebno ne seštejejo, zakaj v Vojniku bi jih precejšnje število se naštel. Ali ne veljajo več šolske postave in zakaj je krajni šolski svet? Ali so tisti gospodje, ki delajo v Vojniku za nemško šolo, plačani agitatorji judovskega nemškega »šulvereina«? Zakaj potem mora občina 20% plačevati za šolo! In sicer to plačujejo vsi, ki kaj imajo. Bili so pa tudi taki poklicani, ki nimajo družega, kakor nekaj otrok, n. pr. neka dninarica. Med tem pa tržan, ki plača čez tristo goldinarjev davkov in doklad, še besede zravno nima. To je že bolj tursko, kakor po nemčursko. Na binkoštno nedeljo bodo imeli »šulvereinerji« Vojniški neko veselico. Tako se sliši. Zato se pa šulvereinski petelini pridno učé peti. In da ne bi kaj pozabili, opominim jih, saj so vsi rojeni Slovenci, na znano pesem: »Na strehi je zapel kokot, v hišo stopil je gospod«. Do nedelje se je še lahko naučé, če še jim je od kljuvanja kaj možgan ostalo. Kdor nemški »trak«, pruske barve za klobukom nosi, ali je pamet zapil ali je podrepnik nemčurske kompanije ali pa dolžnik Vojniškemu »voršusvereinu«. Tako je namreč v Vojniku, da le »nema-niči« v nemčurski rog trobijo. Kar je poštenih Nemcev, — čast njim! Vsaki narod moramo spoštovati, nemčurji pa niso noben narod, ampak so kakor vrabci, dokler je prosa kaj, kriči — potem pa »sfali«.

Iz Gočove pri Sv. Rupertu v slov. goricah.

(Raznoterosti.) Že se bliža čas, ko se bode vršila občinska volitva pri nas, zatoraj volilci, vzdramite se in storite svojo dolžnost, ter tudi dobro premislite, koga bote volili, da si izberete značajne može, ki bodo skrbeli za mir in blagor občine. Naša občina šteje 306 duš, zato pa so nam tudi naši občinski očetje preskrbeli tri krčme, za nas in popotnike pa bi bila tudi ena ali dve dovolj. Ali zdaj pa kar na enkrat mora tretja biti, no za koga? Mi je ne potrebujemo. Bolje bi bilo, ko bi se skrbelo za ceste, ker so nekatere v silno slabem stanju, pa ne za krčme, posebno pa take, kjer se toči žganje, ki je tako poguba človeškemu zdravju. Več krčem, več tudi ponočnjakov; ti potem rogovilijo po vasi, da še celo od dela utrujeni človek ne more v miru spat. To pa se je sicer že doslej večkrat godilo in ni dvoma, da se bo poslej še večkrat slišalo.

Iz Slatine. (Šulvereinska šola.) Bili so časi, ko je mir vladal na krasni Slatini. Narodnih prepиров nismo poznali, in dasiravno Slovenci in Nemci namešani, ljubili smo se, kakor bratje. Da celo dandanes živimo Slovenci v bratovski slogi s pravimi Nemci. Le odpadniki od našega naroda, nemškutarji, nam delajo toliko preglavice. Kakor so nekdanj janičarji, krščeni poturčenci, najhujše mahali po kristjanih, tako rogovilijo zoper nas najbolj lastni sinovi majke Slave. Niso ravno dolgo še na krmilu, kakih 10 let bo, pa žalostni nasledki njihovega gospodarstva, bodisi v nravnem, bodisi v gmotnem obziru ne bodo kmalu zbrisani. Slatina izneverila se je ne le svojemu narodu, ampak tudi sv. kat. cerkvi. Posvečevanje nedelj in praznikov in prejemanje sv. zakramentov vrgli so že davno kot obrabljeno šaro v koš. Neko posebno veselje imajo prirejevati veselice in plese o prepovedanih dnevih. Okoli 60 oseb, skoraj samih Slatinčanov, imelo je letos, kakor navadno, tako veselico na pepelnično sredo: vživali so razun dveh mesene jedi in se še norčevali, da so purani na pepelnično sredo ravno tako dobri, kakor drugače. Občinske seje, kakor tudi seje krajnega šolskega sveta, sklicujejo se že več časa redno ob nedeljah in praznikih med službo božjo. Da, kar se neverstva tiče, naša Slatina tekmuje

z vsakim judovskim mestom. Kakor sploh liberalci, tudi naši nemškutarji varčnosti ne poznajo. Slatinska občina, ki je nekdanj kaj gleštala, tiči globoko v dolgovi, dasiravno občinske doklade neznosno naraščajo od dne do dne. Kaj ne, žalostna podoba, kjer gospodarijo nemškutarski gospodje! Z nevoljo zapuščajo jih kmetje, kateri so nekdanj trobili v njih rog. Število njihovih pristašev se krči, naše narašča dan za dnevom. To veselo resnico spričuje nam jasno 15. dan meseca majnika. Takrat so zopet poskusili vriniti nam šulvereinsko šolo, da jo rabimo za štirirazrednico dekleško. V ta namen pride iz Dunaja dr. Wohlfahrt, iz Rogateca pa notar, da naredi pogodbinno pismo, skliče se občinska seja in povabijo se kmetje svetokrižke nadžupnije. Zbralo se jih je okoli 400 mož. Predno pa o tej za nas res častni seji nadaljujem, napisal bom par vrstic o zgodovini te šole. (Konec prih.)

Od Sv. Jurja na Ščavnici. (Novi zvonovi pri Sv. Duhu.) Živahno gibanje ljudstva si videl dne 11. majnika popoldan na cesti, ki pelja od Žihlave skoz Grabšince čez Sv. Lovrenc na Ptuj. V Trbegovcih in Grabšincih je bil postavljen starolok, enako na Grabšiščaku, kjer mejite Jurjevska in Lovrenška župnija, kapela v Grabšincih je bila lepo okinčana in mnogo ljudstva praznično obleženega tankaj zbranega. Kaj neki to pomeni? — Danes se imajo pripeljati trije novi zvonovi za Duhovško cerkev, in oznanilo se je, da jih bomo od Grabšinske kapele v procesiji spremljali k Sv. Duhu. Okoli pete ure zagromijo možarje na Grabšiščaku, kmalu potem v vasi, vse se vzdrami, in svoje oči vpira tje, odkoder imajo zvonovi priti. Zvonovi se bližajo, bil ti je to ganljiv pogled! Trije vozovi se počasi prizibljejo okinčani s smrečjem, z venci in s traki; pri prvem vozu je vpreženih troje parov okinčanih konj, ki vozijo veliki zvon; na drugem vozu sta bila dva manjša zvonova in vprežena para konj, na tretjem vozu je bila zvonova sprava. Ko pridejo do kapele, uvrstimo se v procesijo, naprej Duhovski šolski otroci in moški, za zvonovi duhovniki, potem ženske. To je bila velikanska vesela procesija! Čut radosti in veselja, ki je polnil srca, si bral vsakteremu na obrazu; med molitvijo in pobožnim petjem smo prišli z zvonovi do cerkve in tam obhajali večernice v zahvalo, da so se brez vse nesreče in nepravilike zvonovi pripeljali. Prejšnje dni je vsak den na hipe deževalo; ta den pa je vendar bil brez dežja. Že od petka poprej so tesarji pod vodstvom od g. Samassa poslanega mojstra vrlo pripravljali novi stol za zvonove; dodelali so ga v soboto opoldne. V soboto opoldne pri Sv. Duhu spet pokajo možari, ob enih zvoni stari zvon. Kaj bo? Sklenili smo, da se ne bi nedeljo predolgo mudili, da že v soboto opoldne manjša dva zvonova spravijo v stolp; in to se je zgodilo; obilno farmanov se je zbralo; imeli smo večernice. V nedeljo že o juternici naznanjajo možarji svečanost, ki se bo danes vršila, vreme je bilo krasno; že ob 9. uri se je ljudstva na prostorni trati okoli cerkve vse trlo, prišli so od raznih krajev k res redki svečanosti. Veliki zvon še miruje na vozu, kateremu so zavoljo velike teže morali osi podpreti, za greben ima zvon že ovito dvojno vože, na dano znamenje se vitlo zasuče, zvon se vzdigne, igrerci zaigrajo, zvon gre višje in višje, ne dolgo, in pri lini smukne v stolp. Zdaj se oglasita že včeraj v stolp spravljena nova zvonova z dvema starima vred in nas vabijo k službi božji v cerkev; pa kaj rečem v cerkev, saj jih polovica ni imela v njej prostora! Na leco stopijo veleč. gospod dekan Ljutomerski in razlagajo v primernem govoru, kako zvonovi oznanjujejo »čast Bogu« in »mir ljudem«, potem služijo sv. mašo, pri kateri jim strežejo čč. gg. župnika Križevski in Malonedeljski, čč. gg. kaplana Kapelski in domači. — Nj še bilo opoldne, ko se oglasi z

jarnim, res lepim glasom (cis) novi veliki zvon. Pri Sv. Duhu so bili dozday trije zvonovi, pa znašel se je posebni dobrotnik, ki je bil pripravljen enega velikega spraviti; zavoljo soglasja se je moralsrednji preliti in še manjši novi spraviti. To vse je omislil omenjeni dobrotnik, on hoče ostati nepoznan, rekel je: »naj bo le k veči časti božji!« Zato tudi ta napis veliki zvon nosi, shranjuje pa tudi spomin na svojega dobrotnika v drugem latinskem napisu: »Poseben dobrotnik cerkve Sv. Duha me je daroval.« — Zlil je nove zvonove g. Albert Samassa v Ljubljani, tam so bili tudi posvečeni. Tehtajo pa novi veliki 2017 klg. ali 36 starih centov, drugi novi 6425 klg. ali 11 cent. 46 metr.; tretji novi 264 klg. ali 4 cent. 71 metr.; stara dva eden 672 klg. ali 12 cent. drugi 87 klg. ali 1 cent. 57 metr. Pred tremi leti je gospod Brollo cerkev Sv. Duha »fresco« naslikal, pred dvema letoma pa je gospod Zoratti vse oltarje pozlatil, cerkev se je od zvonaj in znotraj vsa prenovila in zdaj se je z zvonovi, rekel bi, jej krona postavila. Pet zvonov zdaj iz močnega visokega stolpa s svojimi zbranimi glasovi vabi ljudstvo k službi božji, naj vestno Boga časté in v lepem soglasji živijo, katerim zvonovi oznanjujejo: »čast Bogu in mir ljudem!« Končno naj bo tu zahvala izrečena izvanrednemu darežljivemu dobrotniku, vsem, ki so kaj lesa za stol darovali, pripravnim Trbegovcem, ki so zvonove iz Ptujja pripeljali, dobrovoljnim tesarjem, poštenim fantom in dekletom, ki so vozove tako lepo okinčali, v občé vsem, ki so kaj pripomogli, naj tudi njih navdaja, kakor glavnega dobrotnika, misel: »Omnia od majorem Dei gloriam.« »Vse k reči časti božji!«

Od Slov. Gradca (Železnica.) Nas sicer malo briga nameravana proga Polčansko-Konjiške železnice, ker takšno, če ne boljše, gotovo iz Velenja čez Slov. Gradec dobimo, vendar se nam pa smilijo bližnji mejaši, kajti bodo pretirano doklado plačevati morali. Kakor se čuje, plačajo 30.000 gld. k železnici, potem vse odkupilo zemlje in prevzamejo še poroštvo za zadostni promet. Železnica je ozka in dolga samo kakšnih 5—6 kilometrov navstric južne železnice. Ta bi se pač naj rajši pri Zbelovem s širokim tirom pridružila, da bi se prizaneslo zemljiščem lepe Dravinjske doline. Ko sem te dni tamkaj potoval, slišal sem mnogo hudovanja in kletve, dalje čez Lubniški vrh Prevale pa opet rekoč: zakaj nam bođe neki ta železnica, ker vso našo lesovino itd. le vozimo v Vitanje in v Celje, plačevali pa bodemo brez vsmiljenja! Nesrečen je toraj okraj, kjer v zastopu le edini ali po večini tržan nemškutar in trgovec glasuje. Vitanjski kričači in pomagači bi bili že naposled radi s pomočjo občin zabranili, ker spoznajo, da so splezali na led, pa je neki bilo prepozno. Vse kmetovske občine milo prosijo, da bi jim bilo še mogoče, zabraniti železnico.

Iz Velike nedelje. (Župan.) Po tukajšnjih občinah se sedaj vršijo volitve za občinske odbore in občinska predstojništva in zanimivo je opazovati, kako se davkopllačalci v precej obilnem številu teh volitev vdeležujejo, ter si izvolijo v občinski odbor take može, o katerih znajo, da bodo delovali v prid in blagor cele občine. — Pomenljivo in veselo znamenje narodne probujenosti pa je, da v neki občini eden premožni občan, ki je bil v prejšnjih letih večkrat odbornikom voljen, pri zadnji volitvi samo zarad tega ni bil spet v občinski odbor voljen, ker je baje enkrat ormoškim nemškutarjem zastavo nosil. Kako naše v vsakem obziru zavedno slovensko ljudstvo zna ceniti zasluge spoštovanja vrednih poštenih in značajnih mož, kaže se v najlepšem svitu v Šardinjski občini tukajšnje župnije, ker so si pri zdajni volitvi šesto krat izvolili gospoda Florijana Kuhariča svojim predstojnikom. Bil je namreč skoz

15 let neprenehoma občinski predstojnik, in zdaj zopet enoglasno voljen. — Gospod Kuharič pa je tudi v resnici skoz in skoz pošten mož, značajan in jeklen narodnjak, kakoršnjih si mnogo želimo. Akoravno je gosp. Kuharič pred volitvo odbornike prosil, ako morda hočejo njemu zopet svoje glase dati, naj tega ne storijo, ampak mu odvzamejo težko breme, ki ga že tako dolgo nosi; vendar so se ti enoglasno za-nj izrekli in ga prosili, naj prevzame še na dalje ta posel, ker cela občina ima v njega največje zaupanje. — Z ganjenim srcem se je gospod Kuharič za to zaupanje zahvalil in da hoče, kakor do zdaj, tudi v prihodnje vse svoje moči v blagor občine in mile nam slovenske domovine posvetiti. Odgovorilo se mu je kratko ali krepko: Bog ga živi još mnogaja leta!

Iz Trbovelj. (Preveč) premoga so nakopali v Trboveljskih in Hrastniških rudnikih. Ker nimajo dovolj kupcev za premog, zatoraj so ga več stotin huntov naložili na njivi pri posestniku Kosmu ter ga pokrili z deskami. Po zimi ob času strajka je več kupcev in tovarn odpovedalo premog tukajšnjim rudnikom, deloma zato, ker ga tistokrat niso mogli dobivati; večjidel pa zato, ker je predrag. Ker imajo toraj premoga veliko, naročil pe manj, zategadel so židi (ti so namreč posestniki imenovanih rudnikov) štrajkati. Odpovedali so dva dni v tednu delavcem delo, tako, da bodo štiri dni delali, tri dni pa počivali. Ko bi jim ob dnevih počitka ne trebalo jesti, potem bi bili še že zadovoljni. Židi pač vedno »očetovsko« skrbijo za krščanskega delavca. Po zimi še mu ob nedeljah ne privoščijo počitka, po letu pa mu razun nedelje še po dva praznika napravijo.

Iz Starega trga. (Cerkven o.) Skoz osem dnij smo letos šmarnice in ob enem osmino na čast sv. Janezu Nep. obhajali gori na gradu, v starodavni cerkvi sv. Pankracija; ona se je lansko leto po prizadevanju preč. gospod župnika v mnogem oziru popravila. Odkar so vlč. sedajni župnik pri nas, storilo se je že marsikaj v čast božjo. Znana nam je njih gorečnost do lepote hiše božje od časa, ko so bili še mestni župnik v bližnjem lepem Slovenjegradeu. Ne, da bi domačo hišo in službo božjo zamerjali, smo vendar radi tje zahajali, zakaj po kratki nemški pridigi so besedo božjo oznanjevali tudi v milem nam materinem slovenskem jeziku. Pač veliko dela in truda jih je čakalo, ko so našo staro trško faro nastopili, ker njih blagi, visoko učeni prednik D. Trstenjak vsled visoke svoje starosti in bolehnosti niso bili v stanu takih skrbij prevzeti. Zdaj pa, hvala Bogu, je vse zopet ponovljeno in popravljeno. Gori na gradu, kamor v postnem času veliko pobožnega ljudstva pride, so nam tudi priskrbeli lepo podobo Matere božje sedem žalosti ter so jo na praznik oznanjenja Marijinega blagoslovili. Ravno tako je podfarna cerkev sv. Radegunde vsa prenovljena in olepšana. Nove cerkvene klopi, iz hrastovega lesa lično izdelane, so lep kinč cerkve, posebno jo pa lepša in kinča altar na evangeljski strani, posvečen kraljici sv. rožnega venca. V naše največje veselje so preč. gospod župnik s svojim čast. duhovnim pomočnikom upeljali nadbratovščino sv. rožnega venca, katera, kakor so nam v pretečenem nauku gospod kaplan v našo sladko tolažbo povedali, že čez 3400 udov šteje. Res lepo število v tako kratkem času obstanka! Ganljivo je videti, kako vedno vsako prvo nedeljo v meseci obilno pobožnih otrok kraljice nebeške celo iz sosednjih župniji semkaj v našo cerkev priroma k nauku in ker se ob enem vrši slovesni sprejem tistih, ki so se dali zapisati v bratovske bukve. Nadbratovščina ima tudi svoje krasno belo bandero podobo Matere božje in sv. Dominika, katero je darovala neka pridna in pobožna faranka. V mesečnih procesijah se prekrasno bandero nosi in za njo stopajo udje bratovščine. Eden drugega

tako rekoč opominjajo, da so si izbrali usmiljeno kraljico nebeško kot voditeljico na nevarni hoji tje v neskončno večnost. Pač varno hodi vsakdo proti večnosti, kdor si s stanovitno molitvijo sv. rožnega venca izprosi potrebnih pomočij te mogočne usmiljene gospe, katero sv. cerkev v lavretanskih litanijah, kakor so ukazali sv. oče Leon XIII., na pomoč kliče s prelepim imenom kraljice sv. rožnega venca. Število udov te nadbratovščine v Starem trgu in pa velika udeležba pri mesečnih shodih dovolj priča, kako potrebna da je bila ne le za našo faro, temveč tudi za sosednje kraje. Kraljica sv. rožnega venca naj blagemu neutrujenemu gospodu župniku in pa njihoveму vrlemu gospodu duhovnemu pomočniku obilno poplača ves trud in skrb! —č.—

iz Braslovč. (Dopolnilo.) Naj še dostavim k dopisu v št. 27. nekaj! Na koncu trga, kjer se cesta odcepi na Rakovlje, pri križi, pričakovali so novega gospoda domači duhovniki, cerkveni ključarji, učiteljstvo šolska mladina s šolsko zastavo in veliko ljudstva. Kmalu po 3 naznanjajo topiči s krepko donečim streljanjem, da se bližajo novi gospod. Pripeljavši se do ljudstva, stopijo iz voza, potem jih čast. g. Klančnik pozdravijo ter predstavljajo navzočne novemu gospodu dekanu: duhovnike, učiteljstvo in cerkveve ključarje. Na to stopite dve učenki iz višjega razreda Milči Jarčeva, Marička Plaskanova; prva ogovori pr. č. gospoda dekana blizo tako-le: Prečastiti gosp. dekan! Šolska mladina Braslovska se Vam poklanja. Naša srca so Vam udana. Prosimo Vas, bodite nam prijazni in naklonjeni! V znamenje našega spoštovanja in udanosti blagovolite sprejeti ta šopek! Gospod dekan sprejemši šopek se prav prijazno zahvalijo za to darilo ter izrazijo svoje veselje in ljubezen do mladine sploh, po reku Kristusovem: »Pustite male k meni priti!« ter obljubijo šoli in šolski mladini svojo naklonjenost. Potem se poda vsa množica v rednem sprevedu v cerkev, kjer so bile litanije in blagoslov. Po molitvi stopijo gospod dekan pred altar ter se v prav iskrenem govoru zahvalijo za prijazen svečanostni sprejem. O zvečerni razsvetljavi, petji in bakljadi je pa že tako zadnji dopisnik pisal. E.

Iz Žič pri Konjicah. (Cerkveno.) Vredno je, da Vaši bralci izvedó, kaj se je pri nas v zadnjih letih spremenilo. Kakor povsod verni Slovenci za farne cerkve lepo skrbijo, tako so tudi Žičani svojo pred enim letom prenovili. Dali so prižnico premalati in dohod nanjo tako napraviti, da se gre na-njo iz žagrega; poprej se je hodilo po cerkvi, kar je posebno o večih svečanostih, pri velikej gnječi ljudstva, častitej duhovščini morajo gotovo neprijetno biti. Da se je pa dohod na prižnico iz žagrega mogel prirediti, moral se je žagreb precej povišati in prostornejši narediti. Omislili so nove lepe stole po cerkvi in na koru; nova okna, pri velikem oltarju z barvanimi šipami. Orgle, ki so že bile kaj slabe, popravil je oglarski mojster Naraks iz Žalca. Tudi zvonik, ki je bil poprej rudeč, so prebelili tudi na line naredili zelena predokna. Poprej nerodne stopnice na kor so zdaj tako pametno premeščerje, da na njih stoječi lahko vidijo k velikemu oltarju. Vse mizarsko delo, vrezanje šip in tudi pobarvanje orgel izvršil je vsega priporočila vreden mojster Janez Cmok iz Slivnice. Cerkev so tudi znotraj v presbiteriji dali malati, a v ladiji pobeliti. Vse to je malo faro, ki je ob enem ravno tako velika občina in šolski okoliš, stalo nad 2 in pol tisoč gold. Veliki oltar je bil pred par desetletji ponovljen, a zdaj je kazalo ponoviti tudi stranska oltarja. Ali kje naj bi se v to svrhu potrebni denar vzel; kajti varčni občinski odbor se ni upal več stroškov občanom nalagati. Pa glejte, kaj gorečnost za božjo čast zamore! Oglasi se domače dekle, Anca Krečun, ki si je v letih s pridnima rokama nekaj prihranila, da daruje za popravljenje levega oltar-

čka 200 gld., ako se prenaredi za ta denar v oltar Lurške matere božje. Za pobotano vsoto je Celjski podobar Oblak, ki je tudi prižnico preslikal, želji dekleta rad ustregel. Za desni oltarček pa sta cerkvena ključarja po župnji v enem dnevu prostovoljnih darov nabrala 140 gld. Ta blaga požrtvovalnost naj bo drugim, mlačnim kristjanom v posnemovalen izgled. Stroški za popravljenje cerkve še niso poplačani, a kadar bodo, obljublajo Žičani, da bodo tudi šolo po novih potrebah uredili. Bog daj, da bi se to kmalu uresničilo! Tiste, katere je slabo vréme o priliki nove sv. maše čast. gospoda o. Cirila Goričana na velikonočni ponedeljek motilo priti k redki in v tej župnji prvi svečanosti, pa že za prihodnje leto vabimo v prijazno žičko farno cerkev, ko bodo naš obče priljubljeni, velečastiti gospod župnik obhajali še redkejšo slovesnost zlate sv. maše; samo Bog nam jih ohrani do tistega časa in še veliko let po tistihmal!

Politični ogled.

Avstrijske dežele.

Avstrijsko. Na Dunaji imajo veliko umetniško razstavo ter se je vdeležuje ne samo naša država, ampak tudi nemška, francoska in italijanska. Obiskovalcev je obilo, pa tudi tujcev prihaja vsled tega veliko v naše stolno in glavno mesto. — V državnem zboru so izročili načrte postave o novi veljavi denarja odseku, ki šteje 48 udov in ta že marljivo pretresuje predloge. Dokler ne izvrši svojega dela ta odsek, bode v drž. zboru manj sej, zato pa bodo one potem dolžje.

Štajarsko. Novi poslanec v državnem zboru za trgovsko zbornico v Ljubnem, pl. Forcher, ne ugaja več svojim volilcem. Zakaj ne? Mož še doslej ni črhnil besede v zboru, pa še celo podpisal ni prošnje za to, da vzame, čem prej more, država »južno železnico« v svojo skrb. Ali so vam ti volilci občutljivi!

Koroško. Najsilniši kričač kar jih nemškutarji zmorejo, je dr. Ubl v Celovci. On je ud dež. šolskega sveta in kar pride od todi na slov. učitelje in duhovnike, tega je v prvi vrsti on kriv. Najhujše pa je pri njem, da ima debelo kožo ter se njega ne prime nobena poštena beseda, drži se pa lažij, ki jih nabere pri svojih tovariših, kakor klošč kože in žal, da pritegne njemu tudi vselej ves šolski svet. V tem svetu slov. učitelj nima zagovornika.

Kranjsko. Južna železnica ima na kolodvoru v Ljubljani krčmarja, ki prodaja rad o petkih »klobase«, kršč. romarjev pa ne mara. Sploh pri južni železnici niso prijatelji kršč. in slov. potovalcev. — V Novem mestu bodo v tem meseci volitve v obč. zastop in čudno, da že tudi nemškutarski polzevi pomaljšajo svoje rožičke, češ, da bi bilo more biti kaj za-nje pri teh volitvah. Pri splošnji neslogi kranjskih Slovencev bi to ne bilo čisto nemogoče, vendar pa je v Novem mestu še v tem oziru nekaj boljše, kakor po beli Ljubljani.

Primorsko. Grof Taaffe misli, da razmere na Primorju niso take, ki bi pripustile slov. sokolcem, telovadcem, nositi posebno obleko. Čudno je to, čemu pa nemški turnerji nosijo svojo, od navadne precej različno obleko! Kar velja za Nemca ali za Laha, velja pač tudi za Slovenca.

Tržaško. Slov. napisi so Lahom v Trstu še vedno »trn v peti« ter jih radi malajo, toda po svoje, torej z blatom. — Na zborovanji družbe »Edinost« je bilo zadnjo nedeljo obiskovalcev mnogo in sta poročala po-

slancu dr. Laginja in Spinčič o svojem delovanju v drž. zboru; žal, da nju poročilo ni bilo kaj veselo.

Dalmatinsko. V Zadru se je osnovalo laško društvo v obrambo italijanščine in udje tega društva so neki v prvi vrsti c. kr. uradniki. Ali je taka sila?

Hrvaško. Volitve v sabor so bile prav po volji madjarske vlade, kajti 41 madjarskih prijateljev je voljenih in samo štirje ali petero nasprotnikov. Oj bode pa sedaj lahko za vlado!

Ogersko. V državnem zboru so sedaj sami liberalci in judje, zadnji so na oko tudi madjarski narodnjaki. Ni se po takem pa čuditi, da so sklenili: pod ogersko krono ima vsaka vera iste pravice in vsakdo časti Boga, kakor hoče! Oj srečni ljudje, ti pod krono sv. Štefana. — Prihodnji teden vrši se 25letnica kronanja Nj. veličanstev, slavnosti bodo, kakor so pri Madjarjih sploh v navadi, velikanske.

Vunanje države.

Rim. Nekateri ljudje želijo, da bi sv. oče Leon XIII. in francoski škofje si bili navskriž ter vsled tega trdijo v eno mer, da so si v resnici; vendar pa lahko zatrdimo mi po svoji strani, da ni takega navskrižja in ga sploh ne more biti.

Italijansko. Novo ministerstvo Giolitti že umira, kajti znižati stroškov ne more, poslanci pa tirjajo to od njega. Da poslanec vrže »peska v oči«, predložil je Giolitti načrt postave, da se zniža carina na vino in potem bi jo tudi Avstrija znižala: pot italijanskim vinom bila bi potem prosta v Avstrijo. Ni lahko verjeti, da se to posreči.

Francosko. Tudi francosko ljudstvo ne mara za jude, da-si jih ondi ni v celi državi toliko, kolikor jih imamo mi samo na Dunaji. Pri vojaštvu so judje jim prav neljubi. — Zoper nekatere škofe ima republika in nje vlada tiho jezo, toda ne upa se prav jih lotiti, zato pa jih napada po raznih listih, ki so njej na razpolaganje.

Angleško. V državnem zboru vsprejeli so z veliko večino novo postavo, ki nekoliko olajša poučevanje na ljudskih šolah, kar jih obstoji za katoliško irsko ljudsko. Veliko pa ni, kar se dovoljuje v postavi katoliški cerkvi.

Nemško. V Berlinu je umrl župan pl. Forckenbeck; on je bil sicer katoliške vere, toda v svojem delovanju ni se nikjer ravnal po zapovedih sv. katoliške cerkve. Vsled tega ga niso pokopali z obredi sv. katoliške cerkve in to je liberalce dirnilo jako neljubo, vendar pa, če župan ni maral sv. cerkve v življenju, ni zaslužil v smrti, da ga ona časti, kakor druge zveste ude svoje. Vsakemu svoje!

Rusko. Pri vojaških vajah so stopili uni dan avstrijski vojaki na ruska tla, ruski vojaci so to zapazili in brž je bilo vse rusko vojaštvo po konci — brez potrebe, kajti naši so brž zapazili, da so prišli na tujo zemljo ter so tudi hitro stresli prah s svojih nog — na domači zemlji.

Tursko. V Sofiji, glavnem mestu bolgarske kneževine, so zopet enkrat zadovoljni s tursko vlado, ker je privolila, da se začne delo za železnico iz Sofije v Solun, torej po turski zemlji. No kako dolgo bode pač trpelo to veselje!

Afrika. Nemiri v Ugandi so bili veliki in žal, da so katoliški prebivalci in njih kralj, Mvanga morali pobegniti in sedaj so lutrovc, pa po načinu angleške vere, ondi gospodje.

Amerika. Kdo da postane predsednik republike »združenih držav«, ni še gotovo, kajti v zadnjem času se kaže, kakor da splavljje Cleveland na vrh, sedanji predsednik, Harison pa ima še tudi veliko glasov za-se.

Za poduk in kratek čas.

Zbegani Amerikanec.

(Resnična povest, spisal J. Ž.)

(Konec.)

Slednjič vendar je bil voljen, naj žena proda kočo, kakor hoče, a zraven je imel drug namen. Mislil si je, naj proda, denarje bom že dobil od nje, in vse njegovo ravnanje po prodaji je to tudi pokazalo. Vedno je tirjal več denarja od svoje žene, pa pridna mati ni mogla zaradi zapravljivosti moža svojih otrok popolnoma oropati, ter je sklenila moža zapustiti in iti z otroci k starišem, da vsaj nekoliko reši. Ker je tedaj Peter videl, da mu žena noče denarja izročiti, reče ji, da bo njo in sebe umoril. Že več tednov je govoril: »Velika noč bo žalostna«. Veliki teden je že, kakor besen, razsajal, polomil mnogo rečij, posebno žrmlje, koje je celo zimo delal in še kamenje, katero je morala prisiljeno žena kupiti. Tudi razpelo ali božjo martro je na drobne kosce z drobil. Veliko nočno nedeljo prihiti za ženo v klet z revolverjem in reče: najprej bom tebe, potem sebe ustrelil, in tako je mislil s strahom denarje dobiti od nje, koje je žena dobila za posestvo. Žena zbeži prestrašena k Bastlu in ga naprosi, naj pripelja njene reči in otroke drugi dan k očetu, sama pa je bežala že velikonočno nedeljo žalostnega srca na očetovski dom, od koder je pred kakimi petnajstimi leti z veseljem šla ga svojim možem.

Velikonočni ponedeljek gre Peter v Ivnik, gotovo po strelivo za revolver, kajti imel je 31. patronov, ko pride opoldne k Sv. Pankracu in tu se precej napije.

Med tem je Bastel odpeljal otroke, kravo in omaro. Okoli 4ih gre Peter z dvema možema od Pankraca domov in se celo pametno pogovarja o raznih rečeh, zadevajočih njegovo osodo.

Ko pa zapazi doma, da ni žene več ne otrok, krave, pohištva, poda se naglo v divji jezi za voznikom. Tega je sledil, kakor lovski pes zajca.

Pri spodnjem Kočniku sreča že Bastlovega sina Janeza, ki je vole gnal nazaj, s kojimi je pomagal peljati črez hrib, z revolverjem v roki. Divje ga nagovori: »Kaj si vozil?« — »Kaj vas to briga!« Reče mu tedaj Peter z revolverjem v roki: »Nocojšnjo noč mora moja žena mrtva biti«. Osupnjen gleda Bastlov sin za njim, ko naglo hiti po sledi. Unkraj Radla pri Butiču že Bastla dohiti in se grozno začne hudovati: »Tukaj odloži vse, ravno tukaj hitro«, a Bastel ga zlepega pomiri, češ, da mora storiti, kar se mu naroči.

Ker Peter žene ni pri vozniku našel, hitel je naravnost k njenim starišem. Ko Bastel pripelja v Lučane, najme hlapca oštirskega in ga pošlje k njenim starišem ter mu reče na tihem: »Vzbudi tamkaj hlapce in zvezite tega, kajti hoče svojo ženo ubiti — divji prejšnji Kočnik«.

Peter je v temi prišel do hiše starišev svoje žene in začel trkati: »Odprite, patrolja je tukaj«. Luka Snežič, ki je kravo gonil in pomagal otroke nesti, pa ga spozna kmalo, enako tudi žena na glasu. Žena se tedaj urno zaklene v drugo izbo, in ker si niso upali odpreti, vlomil je Peter okno in se splazil v hišo, kjer je ležal na smrt bolni oče (umrl je drugi dan) in mati njegove žene. Grozno začne Peter razsajati in terjati svojo ženo: kje je, ž njo hočem govoriti. Njena mati je klečala pred njim in ga prosila, naj se umiri. Luka Snežič zleze iz hiše in zunaj je bil že od Bastla poslani hlapec, ki mu reče: »Bastel me je poslal in mi naročil, da ga moramo zvezati«. Vzbudita še nato hitro hlapce in tako grejo nadenj. Luka Snežič ga popade od zadej, vrže na tla in kmalo je bil zvezan. Našli so pri njem revolver in 31

patronov, dolg nabrušen nož in precej veliki ključ. Bil je toraj dobro oborožen, kakor najhujši ropar. Drugi dan so ga gnali k sodnji v Arvež; bil je neki jeze in srda celo črn. Tako se tedaj godi nečistniku in otroku, ki četrte zapovedi ne pozna in ne spolnjuje.

Rotil še se je: Bog pomagaj Bastlu, Luki in vsem, kateri so pomagali ženo in otroke spravljati od doma, kedar bom prišel nazaj. Svetovali bi torej res, da takega zločinca spravijo, ko prestane kazni, v posilno delavnico, drugače bo še več nesreče, kakor bi je znalo biti letos o veliki noči.

Smešnica. Nek kapelnik je jako ljubil skrajnosti; »forte« mu ni nikdar bilo dovolj glasno, in »piano« nikdar dovolj tiho. Nekdaj igrajo simfonijo, kjer je imel ravno »pianissimo«. Godec je bil dobro vaje, zato je trobil tudi jako tiho. Kapelniku pa je bilo še vse preglasno, zakliče mu torej: »Še bolj tiho, gospod!« Bolj tiho godec ni več mogel, tišči torej rog k ustom, in nič ne trobi. Ves zadovoljen obrne se kapelnik k njemu in pravi: »Izvrstno, tako je prav, vendar le še malo bolj tiho!«

Razne stvari.

(Državni zbor.) Jutri imajo še v državnem zboru sejo, potem pa še le koncem prihodnjega tedna. Našim poslancem bode torej mogoče priti domov, med svoje volilce. K slavnostim v Budapešti, ki se vršijo v torek po binkoštih, kakor o 25letnici kronanja Nj. veličanstev, pojmeta v imenu drž. zbora pl. Chlumecky in dr. Kathrein.

(Mestni zastop) v Celji vsprejme poslej, ker mora takó, slov. vloge, toda odgovoriti na-nje slovenski, tega ne more, kajti uradniki neki ne znajo slovenski. Temu se pač lahko pomaga, če se nastavi uradniki, ki znajo slovenski. Celo mesto živi od slov. žuljev, čemú pa torej hoče biti — nemška trdnjava?

(Častni občan.) Občina v Spodnjih Hočah je imenovala grofa Jan. Nugent ml. svojim častnim občanom. Izgodilo se je to dne 29. aprila v obč. zastopu in sicer soglasno.

(Ošpice) razprostrle so se v Hajdinski župniji tako, da so pretrgali za nekaj časa poučevanje na tamošnji ljudski šoli. Sedaj že bolezen popušča.

(Učitelji) Mariborske okolice so se podali dnes skupaj, v lepem številu k Sv. Juriju na Pesnici, ter imajo ondi svoje spomladno zborovanje.

(Otroci.) Dne 22. maja sta bila Janez in Lucija Jurkovnik, posestnika v Loki pri Mozirji, šla v cerkev, doma pa so ostali nju trije otroci, stari eno, pet in sedem let. V tem časa pa so našli v hramu dinamitno patrono in so se igrali z njo; ona pa se jim je razpočila in je dekletcu odtrgala prste na levi roki ter jo še tudi v lice oškodila.

(Bučele) smejo se poslati tudi po železnici, toda samo v taki škatlji, da ne morejo bučele iz nje, uradnik pa more, če že ne nosa, vsaj svoje oči vtakniti vanjo, da se prepriča, kaj da je v škatlji.

(Četrta skupščina) »zaveze slov. učiteljskih društev« bode o binkoštih v Kranji. V soboto je slavnostna beseda, pri kateri sodeluje vojaška godba, v nedeljo se vrši zborovanje, v ponedeljek pa je izlet na Bled.

(Dijaški kuhinji) v Mariboru so darovali č. gg.: France Črnenšek, kaplan v Vidmu, 5 gld., France Kocbek, kaplan v Šentilji pod Turjakom in o. Konrad Starinski, kaplan pri Sv. Petru in Pavlu na Ptuji, po 2 gold.

(Iz Ormoža) se nam piše: Vročina zelo raste; tukaj kaže v senci 24° R. Polja in gorice lepo kažejo. Proti peronospori se bode začelo škropiti. Na Humu pri Ormožu se je nastavila meteorologična štacija.

(Okrajni zastop) v Ormoži je dne 27. maja t. l. izvolil v okr. šolski svet Ormoški skoraj enoglasno g. dr. Ivana Omuleca, odvetnika v Ormožu.

(Pijancem v svarilo.) V ponedeljek pred Križevim je prišel k Sv. Marjeti na Lošbergu tudi posestnik R. s Št. Florjansko procesijo. Po božji službi se mu pa ni mudilo domu; zalival je do torca zjutraj. Domú gredé se pa zvrne pod mostič, v tem si prebije črepinjo ter obleži mrtev.

(Na božji poti umrla) je Marija Lah iz Vitanja. Ženica 78 let stara podala se je po svoji navadi zopet letos na Višarje, se vé, da peš, preko Koroške. Dospela je do Perave pri Beljaku, ondi pa je obnemogla ter dne 30. majnika umrla.

(Nesreča.) Dne 25. maja se je pripetila v Jeremičevem mlinu v Frankovcih blizo Ormoža velika nesreča. France Medik, mlinarski učenec, se je učil še le nekaj tednov v mlinu in ko je ustavljal mlinsko kolo, ovil je okoli gredlja verigo samo trikrat, ne pa štirikrat, kakor bi bilo treba. V tem ga je prijala veriga in ga pritisnila h gredlju, da je bil pri priči mrtev.

(Strup.) V Zrečah je kmet Anton Klinc dne 30. aprila primešal mišice v juho ter je dal potem svoji 65 let stari materi. Mati je v hudih težavah umrla, sina pa so dne 26. maja prijeli v Konjicah ter ga spravili v varno zavetje.

(Mestne novice.) V Dravi so našli dne 26. maja periljo Mico Puher: od kapi zadeta je vtonila pri pranju. — Isti dan se je kopal gimnazijalec Vinko Fr. pri Studenci nad Mariborom, v tem pa so ga valovi Drave potegnili s seboj. Na srečo je videl delavec Janez Papež nevarnost mladeniča ter ga je rešil, predno so ga valovi zakopali.

(Pod ključ) so djali v Mariboru Mico Kaiser iz Hoč, ker je ne sumu, da je »stara tatica«. Od marcija sem so jo iskali, pa se je vedela do dne 26. maja še vselej ogniti roki pravice.

(Sejem.) V ponedeljek, dne 30. maja je bil v Poličanah živinski sejem. Živine pa tudi kupca je bilo lepo število. Živine se je prodalo precej in po dobri ceni, samo eden posestnik je prišel ob vole — brez denarja, kajti nekdo mu jih je odgnal v tem, ko se je mudil on v oštariji.

(Požar.) V soboto je ob 7^{1/2} v jutro zgorelo viničarsko poslopje Fr. Šoštarčiča v Kamnici pri Mariboru. Razven krme zgoreli ste tudi dve kravi in stari viničar se je tako opeknel, da je v nedeljo jutro umrl. Hotel je kravi rešiti, a te se mu niste dali, dokler se ni vsulo na-nj goreče ostrešje.

(Točo) so imeli po noči dne 31. maja prebivalci od Mihaljevec do Sv. Jurija v Medjimurji. Tam ni učila zdatne škode, nje pa je napravila na polju okrog Čakovca, kjer je uničila vse žito.

(Strelna udarila) je ob nevihti po noči dne 31. maja dva hrasta v »Gorenjem gaju« blizo Središča. Jednemu hrastu je raztrgala bliska moč ves vrh, drugega pa je drugače razdrapala.

(Duhovniške spremembe.) Č. g. Iv. Gajšek, župnik v Svetinjah pri Ljutomeru, je dobil župnijo Sv. Vida pri Šmariji.

Loterijske številke.

Trst 28. maja 1892:	14, 69, 11, 59, 89
Linc » »	68, 56, 64, 12, 82

Zavarovalno društvo „Unio catholica“

na Dunaji I., Bäckerstrasse 14 in v Gradci Radetzkystrasse 1.

priloga se vsem katoličanom, kateri name-
ravajo složnost na gospodarstvenem p. lji.
Društvo oskrbljuje zavarovanje proti ognju,
nesreči in za življenje, kakor tudi cerkvenim
in občinskim predstojnikom zavarovanje zvo-
nov proti razlomu in poklini. — Zastopniki
se iščejo. Varnost popolna, premije po ceni.

Naznanilo.

Podpisani naznanja cenjenemu občin-
stvu, da nastopi podeljeno mu mesto okraj-
nega živinozdravnika v Smarjii pri Jelšah
s 1. junijem 1892.

K. Lopan,
okr. živinozdravnik.

1-2

Oznanilo.

Od 7. do 10. junija 1892 vrši se v de-
želnih trsnicah v Pišecah pri Brežicah in od
13. do 25. junija na Borlu viničarski tečaj
za požlahtnjenje zelene trte.

Teh tečajev, kateri se začnejo ob 7. uri
zjutraj, se vsakdo brezplačno udeležiti zamore.

Gradec, 28. maja 1892.

Od štaj. dež. odbora.

Svarillo za posestnike.

Vsak posestnik, kateri si namerava kupi
gospodarstveni stroj ali orodje, naj si
naroči zapisnik pri nas v obče znane trdke

Ig. Heller,

²/₂ Praterstrasse 78 na Dunaji.

Kakor se iz novejšega zapisnika te trdke
razvidi, ima zopet veliko število novih strojev,
kateri gotovo vsakega posestnika zanimajo;
tako med drugimi mlatilnice po najno-
vejših oblikah, rezalnice v dosedaj ne
doseženi izpeljavi, zelo nove patentovane
stiskalnice za sadje in grozdje, naj-
manjše in največje oblike, stiskalnice, katere
stanejo 20-4600 gld. Trdka Ig. Heller je
edina, ki ima take stiskalnice na prodaj. —
Posebno še opozarjati moramo na nove Helier-
jeve mline za moko, mline s kamni z lezo
in sitom, za roko in za večje mlinarije. Ti
mlini ne smejo se zamenjati z drugimi ne-
popolnimi mlini — ž njimi ustreza se posebni
potrebi manjših posestnikov.

Trdka Ig. Heller, Dunaj, Praterstrasse
78 znižala je ceno za one kupce, kateri pri
njej naravnost naročijo, tako da se pri tej
trdki ceneje, kakor drugod in pod garancijo
kupi. Na pisma se odgovarja v istem jeziku
in zapisniki slovensko-nemški razpošiljajo se
brezplačno in franko.

Pri generalnem zastopu

banke „Slavije“

v Ljubljani dobi službo

troje inteligentnih mož,

ki bi imeli zmožnost za notranje in vnanje
službovanje. 2-3

Štajerska
deželna
Tempeljska
in
Styrijska slatina

Lezborno
proti
bolezni
želodca

Nej-
boljša
svežina
pijaca

Rogaška
Slatina

vedno sveža napolnitev v novem
nataknem preduhu, kamor se sla-
tina naravnost izliva.

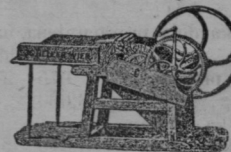
Dobiva se: Pri slatinarstvu v Rogatu-
Slatini, kakor tudi v vseh prodajalnicah
mineralnih vod, v specerijskih prodaj-
alnicah in droguerijah, ki so na do-
brem glasu. 2-5

Na prodaj

okoli 10 oralov zemljišča, lepe njive, dva
travnika, hrastov les in še celo novo poslopje
blizu farne cerkve, pripravno za trgovca ali
pokojnika. Več se izve pri posestniku Jožef
Lepej v Kostivnici št. 4, pošta Podplat.

V lončariji gospoda Mihaela Altziebler
v Celji sprejmeta se dva
pomočnika in dva učena. 1-3

Vse stroje za kmetijstvo, vinarstvo in sadjarstvo,

mlatilnice, čistilnice za žito,
trierje, slamozeznice,
mline za sadje,
stiskalnice za sadje in vino, za grozdje,
kakor vse druge stroje in pospeša
za kmetijstvo,
vinarstvo in sadjarstvo itd.
priporoču v najnovejši in najboljši
obliki, po ceni:

IG. HELLER, DUNAJ,

²/₂ Praterstrasse 78.

Illustrirani zapisniki in pohvalne pisma v hrvaškem, nemškem, italijanskem in slovenskem jeziku po zabrljanju brezplačno in franko. — Čas za postajo — garancija, ugodni pogoji.

Zopet znižane cene!

Tovarna

1-15

J. Weipert & sin v Stockeravi

priporoču vsakovrstne lastne gospodarske naj-
bolje in novejšje stroje, kakor vitla, mlatil-
nice, rezalnice za sadje, stiskalnice, mline
in vse rezervne dele itd. po celo nizki ceni.
Plačilo na obroke. Potovalnih agentov ne po-
šiljamo in zavolj priročnosti je naša vzgledna
zaloga pri gospodu F. Pišek v Hotinji
vesi (bei Kranichsfeld.) Stroji se pošljejo
franko in 14 dni na poskušnjo. Ceniki zastoj.

RAZGLAS.

Ker se počne žetev, e. kr. priv. vzajemna
zavarovalnica zoper požar v Gradci
vse svoje p. n. gospode kmetovalce uljudno opozoruje,
da zavaruje ona zraven hiš in vsakterega po-
hištva, strojev, živine itd. tudi pridelke
na njivah in senožetih zoper požar pod
mogočno ugodnimi pogodbami.

Dotična vprašanja se vljudno vselej razjasnijo v
zavarovalničnih pisarnah (Gradec, Sackstrasse
št. 20), kakor tudi pri vsakem okrajnem zastop-
niku, kjer se tudi zavarovalne ponudbe sprejemljajo.

C. kr. priv. vzajemna zavarovalnica zoper požar v Gradci.

Gradec, meseca velikega travnika 1892.

(Ponatis se ne plačuje.)

Specijalne tovarne za

SISALJKE TEHTNICE

vsake vrste.

za vse svrhe.

žlebe v vsaki velikosti.

8-20

Commandit-Gesellschaft für Pumpen- und Maschinenfabrikation
W. GARVENS, Wien, I., Wallfischgasse Nr. 14.

Zapisniki brezplačno in franko.

Razglas

glede stavbe hiše Hranilnega in posojilnega društva (posojilnice) v Ptuiju.

Podrlo bode se posojilnično poslopje v Florjanskih ulicah št. 3 v Ptuiju (prej Bračko) in potem sezidalo novo dvonadstropno poslopje.

Oddajo se sledeča dela:

1. Težaska in zidarska dela proračunjena na	16.320 gld.
2. Kamnoseška dela prorač. na	675 "
3. Tesarska dela " " "	3.680 "
4. Mizarska, ključarska, glažarska in mazarska dela prorač.	4.870 "
5. Kleparska dela prorač. na	380 "
6. Lončarska " " "	750 "
7. Malarska " " "	520 "
8. Podiranje hiše " " "	980 "

Skupaj 28.175 gld.

Navedena dela oddala bodo se potom posamezno ali pa tudi skupaj in se ponudniki uljudno vabijo, da pismene ponudbe v pisarni Hranilnega in posojilnega društva v Ptuiju do 10. junija t. l. ob 10. uri dopoldne vložijo.

Redno kolekovanemu ofertu (ponudbi) ima se priložiti 5% vadij proračunjenega zneska in se imajo offeriti tako sestaviti, da se ponudba pri posameznih kategorijah (delih) stavbe v odstotkih izrazi.

Proračun in stavbinski pogoji so na razpolago v pisarni "Hranilnega in posojilnega društva v Ptuiju" od 30. maja t. l. naprej.

V Ptuiju, dne 24. maja 1892.

Hranilno in posojilno društvo v Ptuiju.

Književno naznanilo.

Vsem onim p. n. gospodom, ki poprašujejo že po nadaljevanju "Zabavne knjižnice za slov. mladino" tem potom uljudno naznanjam, da sem baš te dni izročil tiskarni rokopis 2. zvezka, tako, da zagleda rečeni snopič celo gotovo še v prvi polovici meseca junija beli dan.

V Središču, 28. maja 1892.

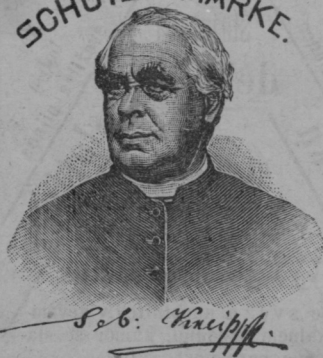
Anton Kosi, učitelj.

Gostilna,

ako je mogoče, s pekarijo, na deželi ali v večjem kraju na Štajarskem se vzame v najem. Pisma naj se pošiljajo g. W. Blanke v Ptuiju.

2-3

SCHUTZ - MARKE.

Kdor hoče uživati **dobrote edino prave** — ne na pol sožgane in polne slaja, ki v ustih ostane

Kneipp-ove sladne kave

naj kupuje le blago v **rudečih** štirivoglatih zavitkih **bratov Ölz** z varnostnimi markami: **podoba in ponvico.**

Ako se jej primeša nekoliko

5-30

Ölz-ove kave,

katera je **najboljši** in **najizdatnejši** dostavek h kavi, dobivaš po **ceni redilno kavo**, katera presega navadno bobovo kavo.

Bratje Ölz, Bregenz

od vlč. g. župnika Kneippa edino pooblaščen tovarna za sladno kavo na Avstrijsko-Ogerskem.

France Dolenc v Mariboru,

v Graškem predmestju, Tegetthoff-ove ulice št. 21.

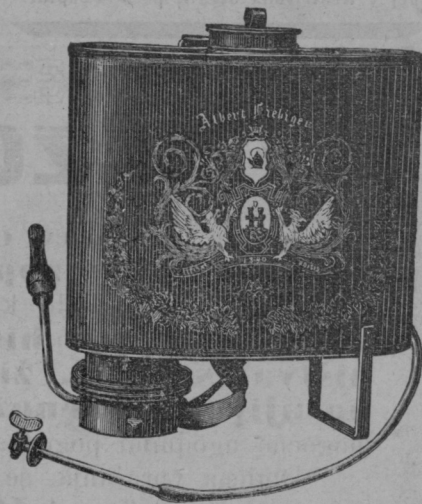
Velečastiti duhovščini in slavnemu p. n. občinstvu, priporočam svojo veliko zalogo vsake vrste **suknenega, platnenega in modnega blaga**, za letne **moške in ženske obleke** in zagotavljam vsacemu z dobrim blagom in nizko ceno, pošteno postreči.

K obiskovanju uljudno vabim

9-10

z odličnim spoštovanjem

France Dolenc.

Priporočam svojo dobro izkušano kotlovinu, znotraj koserne

vakuum

peronospora - brizgalnice,

komad **14 gld.** Kdor vzame 6 komadov, dobi 7% odpustka v gotovem ali po povzetju.

A. Fiebiger,

kotlar koroške ulice 5, v Mariboru.

9

Prodajalnica modnega, platnenega, suknenega in rokotvornega blaga

ALEKS. STARKEL

3 Poštne ulice. Maribor ob Dr. Poštne ulice 3.

Velika zaloga raznega blaga za žensko obleko.

Največja zaloga tkanine za suknje in hlače, domači in inozemski pridelek.

Vsakovrstno blago za talarje za čč. duhovščino, peruvien, toskin, razno blago za uniforme in obleke za gospé.

Prava tirolska raševina.

Velika zaloga rumburškega in creas-platna, platna za postelje v vsaki širokosti.

Damast in plahuta za mize, všivano platno.

Lastni pridelek domačega miznega platna, prtičev in obrisačev.

Zaloga vsakovrstnega šifona, tkanine za pohištvo, zagrinjalo, preproge itd.

Po nizki ceni.

1-16